

Керівник закладу освіти

1. **Забезпечує створення в закладі освіти безпечного освітнього середовища**, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі: приймає та розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) від здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування.

1.1. Дії керівника закладу після отримання заяви-звернення щодо вчинення булінгу :

- **розглядає** таке звернення та **реєструє у журналі обліку** звернень та повідомлень про жорстоке поводження з дітьми або загрозу його вчинення;
- **з'ясовує усі обставини булінгу** відповідно до Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення, затвердженого спільним наказом Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України № 564/836/945/577;
- **скликає засідання комісії** з розгляду випадків булінгу та **окреслює подальші дії** (не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви). До складу такої Комісії можуть входити педагогічні працівники, (у тому числі психолог, соціальний педагог) батьки постраждалого та булера, керівник закладу та інші зацікавлені особи;

- **повідомляє** уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей;

У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутися до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.

- **забезпечує психологічну** підтримку усім учасникам випадку.

Рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

2. **Скликає засідання комісії** з розгляду випадків боулінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування.

3. **Повідомляє** уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службу у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти за результатами рішення комісії про підтвердження факту булінгу.

4. **Забезпечує виконання заходів** для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

5. **Затверджує та оприлюднює** план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства юстиції України, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє.

6. **Забезпечує оприлюднення** на веб-сайтах, на дошках оголошень та при проведенні інструктажів для всіх працівників закладу освіти: правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти; плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти; порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

Уповноважена особа

за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти

1. **Повідомляє** керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вона була особисто або інформацію про які отримала від інших осіб.

2. **Вживає** невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

3. **Бере участь** у проведенні розслідування випадків булінгу (цькування), засіданні комісії з розгляду випадків булінгу (цькування).

4. **Повідомляє** батькам здобувачів освіти за їх запитом інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Практичний психолог

1. **Повідомляє** керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію про які він отримав від інших осіб.

2. **Вживає** невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

3. **Спілкується** з учасниками ситуації: жертвою, кривдником чи (кривдниками), свідками.

4. **Забезпечує** профілактику та запобігання булінгу (цькуванню).

5. **Забезпечує** надання консультативної допомоги батькам з питань булінгу.

6. **Здійснює** психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Учитель ЗЗСО та/або класний керівник

1. **Повідомляє** керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію про яку він отримав від інших осіб.

2. **Вживає** невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

3. **Бере участь** у проведенні розслідування випадків булінгу, засіданні комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) - за рішенням керівника закладу.

4. **Може поспілкуватись** з учасниками ситуації: жертвою, кривдником чи (кривдниками), свідками.

5. **Проводить системну роботу** з інформування, роз'яснення з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії всіх учасників освітнього процесу; організації тематичних заходів, зустрічей, бесід, консультацій.

Сестра медична

1. **Повідомляє керівництво** закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію, про яку він отримав від інших осіб.

2. **Вживає невідкладних заходів** для припинення булінгу (цькування)

3. **Може поспілкуватись** з учасниками ситуації: жертвою, кривдником чи (кривдниками), свідками.

4. **Надає** (у разі необхідності) невідкладну медичну допомогу.

Обслуговуючий персонал

1. **Повідомляє керівництво** закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію, про яку він отримав від інших осіб.

2. **Вживає невідкладних заходів** для припинення булінгу (цькування).

Батьки постраждалої дитини

1. **Подають керівництву або засновнику закладу освіти заяву** про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

2. **Можуть вимагати повного та неупередженого розслідування** випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

3. **Можуть брати участь у засіданні комісії** з розслідування випадку булінгу.

4. **Звертаються до уповноважених органів Національної поліції України та служби у справах дітей** для повідомлення про випадок булінгу, у тому числі в разі незгоди з рішенням комісії, яка не кваліфікувала випадок як булінг.

5. **Сприяють керівництву закладу освіти у проведенні розслідування** щодо випадків булінгу (цькування).

6. Виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

7. Можуть запитувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Здобувачі освіти

1. Повідомляють керівництво або працівників закладу освіти про факти булінгу (цькування) свідком яких вони були особисто або про які отримали вірогідну інформацію від інших осіб.

Дитина, яка постраждала від булінгу

1. Звертається для подальшого реагування до керівника закладу або уповноваженої особи, або працівника закладу освіти, якому довіряє,

Та/або до батьків чи інших законних представників, органів Національної поліції, служби у справах дітей, органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалізованих установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги тощо.

2. Може брати участь у засіданні комісії з розслідування випадку булінгу.

II. Склад та робота комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) у закладі освіти, права та обов'язки її членів:

1. Склад комісії *затверджує* наказом керівник закладу освіти.

- Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

- Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії.

- Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

- До складу комісії входять педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі практичний психолог та соціальний педагог (за

наявності) закладу освіти, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

- До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

2. Головою комісії є керівник закладу освіти.

- Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

- Визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

- У разі відсутності голови комісії та заступника голови комісії обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

- У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається за поданням голови комісії або заступника голови комісії.

- Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

3. Члени комісії зобов'язані:

- Особисто брати участь у роботі комісії.

- Не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

- Виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії

- Брати участь у голосуванні.

4. Порядок роботи комісії

Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в закладі освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка

потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних".

Завдання комісії:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога та соціального педагога (за наявності) закладу освіти; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, **повідомляє членів комісії**, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом **відкритого голосування більшістю голосів** від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос **голови комісії є вирішальним**.

Під час проведення засідання комісії **секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою** згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника закладу освіти.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема **не розголошувати стороннім особам** відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і **не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.**

5. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в закладі освіти та виконання нею своїх завдань **не має перевищувати десяти робочих днів** із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.